

In het ‘Rampjaar’ 1672 werd Nederland aangevallen door Engeland, Frankrijk en de bisschoppen van Münster en Keulen. De vesting Groningen was voor de verdediging van Noord-Nederland van doorslaggevende betekenis. De Groningse Staten vroegen Carl von Rabenhaupt, toen al 70 jaar oud, als bevelvoerder op te treden vanwege zijn tijdens de Tachtigjarige Oorlog opgebouwde reputatie. De luitenant-generaal begon de verdediging met het onder water zetten van ongeveer een vijfde van de provincie. De Münsterse bisschop Bernhard von Galen – ‘Bommen Berend’ – en zijn Keulse collega konden de stad daardoor alleen over de Hondsrug benaderen.

Bij de viering in 1872 stond er korte tijd een borstbeeld van de held op de Ossenmarkt. Honderd jaar later wilde een aantal Groningers een permanent beeld voor Rabenhaupt. Nadat er genoeg geld was ingezameld, ging de opdracht naar Willem Valk, die inmiddels de 70 gepasseerd was en daarmee zijn laatste van vele Groningse beelden maakte. Valk zette op de sokkel: ‘1672 Rabenhaupt verdediger van Stad en Lande’.

Er werd gekozen voor een plaats in de buurt van het stadhuis, van waaruit de verdediging van de stad werd geleid. De buste van Rabenhaupt keek uit op de Herestraat, richting de vijand.

Carl von Rabenhaupt ●

Rabenhaupt had slechts de beschikking over 2000 soldaten en 1260 bewapende burgers waaronder een compagnie studenten, terwijl de belegeraars met ruim 22.000 man waren. Ondanks de ruim 4000 ‘bommen’ die op de stad werden afgevuurd, doorstonden Groningen en Rabenhaupt het beleg met succes, dankzij onder andere hun kanon ‘De Grote Griet’. Op 28 augustus was het Ontzet een feit. Het behoud van Groningen bleek van cruciale betekenis en leidde tot de spreuk: ‘Groningen constant, behoudt van het land’.

Detail uit Herdenkingsprent 200 jaar Groningens Ontzet, in 1872 getekend door Otto Eerelman.

Daarna stond het beeld een periode aan de noordkant van het stadhuis. Op initiatief van de Koninklijke Vereeniging voor Volksvermaken, die de viering van Groningens Ontzet organiseert, kwam het borstbeeld terecht op de huidige plek. Het beeld maakt onderdeel uit van de jaarlijkse festiviteiten rond Groningens Ontzet op 28 augustus, een viering die is opgenomen in de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed.

Scan the QR-code for more information and translation in other languages.

nr. 101
www.stadsmonumenten.nl

Idee: Vrienden van de Stad Groningen
Tekst: Beno Hofman, Groningen
Ontwerp: Studio van Stralen, Groningen
Opdracht: Gemeente Groningen